

Riigi valitsemine muutub nüüdisaegsemaks

Justiitsminister Andres Anvelt tutvustas täna riigikogule Vabariigi Valitsuse seaduse muudatusi, mis muudavad riigijuhtimise paindlikumaks ja nüüdisaegsemaks.

„Juba 1992. aastal ütles Jüri Adams Vabariigi Valitsuse seaduse eelnõu menetlemisel, et Nõukogude-aegsel jäikusel riigi juhtimises pole arukat põhjendust ja valitsemisüsteem võiks muutuda paindlikumaks. Adamsi ettepanek oli jätta seadusest välja ministeeriumide loetelu ja piirduda nende piirarvu määramisega. Seejuures oleks peaministril olnud valitsuse moodustamisel laiad volitused. Sarnase lahenduse pakub välja ka praegune eelnõu,“ märkis justiitsminister Andres Anvelt.

„Peale pikaajaseid arutelusid eri valitsustes ja riigikogu koosseisudes on valitsus teinud julge sammu paindlikkuse poole. Ja see on praegu kõige märkimisväärsem samm, mis riigil astuda tuleks,“ ütles minister.

Eelnõus toodud muudatused võimaldavad kiiremini kohaneda muutuva ühiskondliku, poliitilise ja majandusliku olukorraga ning pakuvad erinevate poliitikavaldkondade vahel võimaluse suuremaks koostööks. Eelnõu järgi pole ministrite loetelu enam seadusega määratud, vaid peaministril on võimalik määrata ministrid tegelema valdkondadega, kus on toimunud suuremad ühiskondlikud muutused ja mis vajavad seetõttu enam tähelepanu.

Ministeeriume eelnõuga juurde ei looda, kuid ühes ministeeriumis võib seaduseelnõu kohaselt olla mitu ministrit, kes on ministeeriumite ja valdkondade juhtimisel võrdsed. Näiteks võib tuua võimaliku sotsiaalministeeriumi korralduse, kus üks minister vastutab töö- ja tervishoiu ning teine sotsiaalala küsimuste eest. „Paindlikkus ei saa aga olla ilma piiranguteta, mistõttu jääb kehtima põhimõte, et valitsuses ei ole üle 15 liikme,“ lausus Anvelt.

„Kui ühes ministeeriumis on kaks ministrit, siis oleks muudatuse järgi mõlemal oma vastutusvaldkond, kus ta määrab poliitilised suunad. Samuti oleksid mõlemad ministrid poliitiliselt vastutavad just enda valdkondade eest ning nad ei tohiks üksteise töösse lubamatult sekkuda,“ selgitas justiitsminister.

Peaminister esitab valitsuse moodustamisel presidendile ettepaneku, kus on välja toodud ministrite loetelu koos nende ametinimetustega. Samas praegu ametis oleva valitsuse volitused ei lõppe - muutuda võivad ainult ministrite ametinimetused ja nende pädevused.

Selleks, et ka avalikkusele oleks selgelt arusaadav, milliste ülesannetega minister tegeleb, peab tulevase ministri ametinimetus viitama tema vastusvaldkonnale.

Eelnõuga kaotatakse ära abiministri ametikoht, kuna selle järele puudub vajadus ja abiministri roll on olnud praktikas ebaselge. Praegu ei ole abiministrit üheski ministeeriumis ja varem on abiministrit kasutatud vaid üksikutel juhtudel. Sisuliselt täidavad abiministrite ette nähtud ülesandeid ministri nõunikud.

Eelnõu on samm OECD 2011. aasta riigivalitsemise raportis Eestile soovitatud valitsemise paindlikkust suurendava regulatsiooni suunas. OECD leidis, et muutuvate majanduslike ja ühiskondlike mõjurite keskkonnas on valitsustel ja riigiasutustel vaja olla valmis reageerima keerulistele poliitikaküsimustele.

Allikas URL: <https://www.ekei.ee/et/uudised/riigi-valitsemine-muutub-nuudisaegsemaks>